

Tekst **DOUWE ANNE VERBRUGGE** | Fotografie **OTTO KALKHOVEN**

Op een landerige zomerdag is niets verfrissender dan een ferme plons in een boerensloot, plas of vaart. Puur natuur bovendien. Nog heerlijker is het in de avondschemer. Maar pas op voor zwanen, waarschuwt een echte natuurzwemmer: "De drang om naar hen toe te zwemmen is er wel, toch doe ik het niet."

Verfrissing
in de poldersloot

PLONS!

“Ik ben een waterkind, daar niet van. Maar in het donker vind ik de eerste momenten altijd weer even spannend. Uiteindelijk wint de drang om het water in te gaan het van de angst voor die grote onbekende zwarte plas water.” Mirjam Israeli uit Linschoten is een ‘nightswimmer’. Nou ja, avondzwemmer. De vaart langs de Cattenbroekerdijk leent zich daar uitstekend voor. “Hier ervaar je het ultieme buitenzijn. Ik zwem het liefst op van die zwoele zomeravonden met kwakende kikkers. Volle maan erbij en nevelslierten die uit de weilanden opstijgen. En dan windstil. Met een waterpartij voor je die eruitziet als een spiegel. Mooier kan toch niet.”

Enigszins selectief in de keuze van haar zwemwater is Mirjam wel. “Ik moet wel weten dat het mooi helder water is. Maar dan ben ik ook niet tegen te houden. Vroeger op vakantie met mijn ouders in Scandinavië wilde ik bij iedere fjord het water in. Het geeft zo’n kick om in dat machtig mooie landschap te zwemmen. Hier in de polder zwem ik ook nog wel eens overdag, maar dat is puur en alleen om een verkoelende duik te nemen. Het zwemmen op zomerse avonden is een ervaring apart. De polder laat zich dan van een andere kant zien. Een kant die veel mensen niet kennen, maar die minstens zo mooi is. Het mysterie dat water toch is, geeft zich dan bloot.”

MIRJAM ISRAELI

‘Volle maan en van die nevelslierten’

DAVID DE VRIEND

‘Zwemmend door boerensloot zie je alles anders’

Wandelend naar de zwemsloot midden in de polder achter de boerderij, legt David uit dat die sloot een wetering is die het water afvoert naar het gemaal. “Het water stroomt dus lichtjes, waardoor het lekker fris en schoon blijft. Hé kijk, daar zit een purperreiger. Zie je ‘m? Je hebt altijd de natuur om je heen. En soms ook mensen. We wonen met een aantal verschillende gezinnen op onze boerderij. Het is dus niet zo dat ik altijd in m’n eentje zwem. Als vrienden langskomen gaan de parasol en de koelbox mee! En op 1 januari maken we hier onze befaamde nieuwjaarsduik.”

De handdoek gaat af en een ferme plons in de boerensloot volgt. De ezeltjes van Davids vrouw Marrit komen een kijkje nemen. “Er zitten hier enorme snoeken en zoetwaterkreeften, maar dat boeit me niets. Zwemmend door de sloot zie je alles anders, vanuit een ander perspectief. Snap je dat ik echt lyrisch kan worden van dit oer-Hollandse landschap?” Uit het water, zittend op de kant, staart David over het polderlandschap. “Het grappige is dat als je jezelf een tijdje stilhoudt bij het water, alles weer wordt zoals het hoort te zijn. Eenden zwemmen langs, koeien kijken me herkauwend aan en zwarte sterntjes scheren over mijn kop. Ik hoor er gewoon bij.”

“Het is helemaal fantastisch als er koeien zijn. Drijvend op je luchtbedje in de loomte van een stille zomermiddag. Je hoort niets behalve het gesnuif van de koeien en het traag ritmisch tikken van hun staarten om vliegen weg te meppen. Als je je ogen dicht doet waan je je honderd jaar terug”, vertelt David de Vriend. De weilanden en hun sloten nabij Davids boerderij in het Utrechtse polderlandschap worden

omzoomd door paden en kades met namen als Wagendijk, Hollandse Kade, Teckop en Rodendijk. “Ik kan bij momenten echt gegrepen worden door dit landschap. De luchten, de vogels maar ook de lichtval. Ik snap Ruysdael wel ... Wij hadden eens een buitenlandse kunstenaar over de vloer. Hij dacht dat de geschilderde luchten van Ruysdael over the top waren. Niet dus!”

ZIE HANNIE ZWEMMEN
IN HET FILMPJE OP
WWW.LANDLEVEN.NL/ZWEMMEN

HANNIE VAN LEEUWEN

‘In de winter is het nog lekkerder’

“Bij het ochtendkrieken spring ik erin. Ik sla geen dag over.” Al meer dan twee jaar dompelt Hannie van Leeuwen zich onder in het water van de Heicop bij haar woning aan de Joostendam. “In de zomermaanden trek ik een paar baantjes, in de winter is het erin en er snel weer uit. Maar dat winterse water voelt echt fantastisch, een halve dag lang gloeit je lichaam. Hoe kouder het water, hoe beter. Zelfs als het vriest zoek ik het water op. Een wakje maken in het ijs, en hups. De koude is heel heftig, maar je voelt je als herboren. En het vergroot mijn weerstand. Voorheen was ik de halve winter verkouden, nu heb ik nergens meer last van. Ik ben heel anders naar ‘kou’ gaan kijken: je kunt er iets aan doen. Dat bedoel ik heel praktisch. Ga even wat harder lopen als je het koud hebt, dan krijg je het vanzelf warm.”

Hannie vertelt dat haar dagelijkse ochtendritueel een verslaving is geworden. “Mijn geest en lichaam worden er gelukkig van. Ik kan niet meer zonder. Je voelt de jaargetijden aan je lichaam voorbijtrekken. Het langzaam warmer worden van het water in het voorjaar, maar ook de wisselende stromingen van het water en het verfrissende van een paar fikse regenbuien die in de wetering zijn opgenomen. Ik omarm het water door niet bang te zijn voor de natuur.”

Hond Tinus kijkt geduldig toe als Hannie het trapje afdaalt, maar gaat niet mee het water in. Met zijn vijftien jaar voelt Tinus zich te oud voor een nat pak. Hannies ochtendduik vindt altijd plaats vóór het ontbijt. “Ik ga nuchter het water in. Op een of andere manier is dat prettig.” De morgenzon schittert op het kalme water. “Ik heb weleens gehad dat een fuut vlak voor mij naar beneden dook. Dat vind ik dan weer minder relaxed ... altijd maar weer zien waar ie naar boven komt.”

RIK KUETHE

‘Onverwacht glaasje wodka op de plas’

“Als klein jochie was ik thuis verwend met een zwembad in de tuin. We woonden in Laren, mijn vader was advocaat in Amsterdam”, vertelt de 76-jarige Rik Kuethe als hij een duik neemt in de plas De Wijde Blik nabij Vreeland. Het is op een afgelegen plekje waar bijna niemand komt. Dat Rik even door het riet moet banjeren, deert hem niet. “De bodem is hard en het water helder, dat scheelt.” De buitenzwemmer die vorig jaar schitterde met het vlot geschreven boek *Het badpak van mevrouw Bos* (korte verhalen uit zijn leven als diplomaat en journalist in het buitenland) noemt zichzelf een ‘drijsijsje’. “Ik ben specialist in het ronddobberen op mijn rug, je ziet de mooiste wolkenpartijen aan je voorbij trekken. Je raakt daar in je eentje op het water even in een andere toestand, een ander universum. Voor even ben je helemaal alleen. Dat gebeurt niet vaak.”

Rik zwemt vanuit het riet de plas op. In de verte trekken een paar zeilbootjes voorbij. Een meerkoet schettert. “Die koetjes zijn naar elkaar toe agressief, maar aan mij storen ze zich nooit. Dat is met zwanen anders. Ik ken geen andere beesten die zowel sublieme schoonheid als dodelijke kilte in zich verenigen. Ik bewonder ze altijd van een afstandje. De drang om naar hen toe te zwemmen is er wel, toch doe ik het niet. Ze kunnen behoorlijk gevaarlijk zijn. Als femmes fatales.”

“Vreemde dingen maak ik hier ook weleens mee. Een paar jaar geleden was ik een keer zo’n vijfhonderd meter uit de oever gedreven toen ik werd opgeschrikt door een hels kabaal. Zag ik vier poedelnaakte kerels in allerijl op mij af komen

zwemmen. Niet dat ik bang aangelegd ben, maar door mij heen schoot wel even de angst van: ‘Ze zullen mij toch niets willen aandoen en hier als veenlijk achterlaten?’. Toen ze mij naderden zag ik dat een van hen een glimmend voorwerp bij zich had. Ondanks die zeer warme zomerdag liepen de rillingen over mijn lijf. Maar het glimmende object bleek een fles wodka te zijn. Vier bouwvakkers uit Litouwen die nauwelijks Engels spraken, wilden met mij op friendship drinken. En dat midden op het water. Nooit eerder is een wodkaatje mij zo goed bevallen als toen!”

JANNY AGTERBERG

‘Sloot naast de boerderij is onze douche’

Geen elektra, geen gas en geen water. Janny en haar man Ben Agterberg wonen en leven op eenzelfde manier als de mensen die honderden jaren geleden op hun boerderij woonden. Je zou verwachten dat het echtpaar in the middle of nowhere woont, maar dat is niet het geval. Het verkeer van de A2 raast langs hun huis, weliswaar afgeschermd door een geluidswal. “Het frappante is dat op tweehonderd meter van ons huis een enorme waterleiding loopt van Utrecht naar Amsterdam, maar dat wij in de zomer in de sloot springen voor een douche”, lacht Janny. “Ik ga er iedere dag in, Ben iets minder vaak. Hij is naar eigen zeggen dubbel geïsoleerd! En ’s winters doen we het gewoon in een teiltje in de keuken. Deden we thuis vroeger ook. Is niets mis mee.”

“We hebben vier verschillende soorten water in en om het huis. Drinkwater halen we bij onze dochter op het dorp, pompwater gebruiken we om mee te koken, regenwater voor de vaat en het slootwater voor een douche”, legt Janny uit. Volgens Ben is het pompwater nog steeds goed te drinken. “Alleen moet je het ijzer eerst laten bezinken. En je moet het gewend zijn. Wij hebben er geen last van, maar bezoekers die het willen proberen en te veel in één keer drinken, gaan aan de dunne.”

De sloot die langs de boerderij – gebouwd tussen 1630 en 1650 – loopt, werd vroeger onder meer gebruikt voor de kaasmakerij. Janny zwemt er nu haar rondjes. “Vroeger kon ik een flink eind zwemmen, maar door de verbreding van de snelweg is ons slootje ingekort en wat smaller geworden. Maar het water is er nog heerlijk helder!”

JULIA CAZANT, SUZANNE KOOL EN MANON BEZUIJEN

‘Spring liever niet als eerste’

Lekker chillen langs het water. Daar komt het wel zo’n beetje op neer bij de drie meiden uit Kockengen. En natuurlijk zwemmen ze vaak genoeg ook in het zwembad, maar in het buitenwater van het riviertje De Bijleveld is het toch net even anders. Suzanne: “We zijn hier alleen met onze eigen vrienden-groep. Op de steiger is het niet zo druk, omdat het net een stukje buiten het dorp ligt. De jongens komen meestal met hun bootjes. Dat maakt het extra leuk.” Of de meiden al verkering hebben? Licht gegrinnik klinkt. “Ik wel”, roept Manon. Waarna een snelle sprong in het water volgt.

Over de kwaliteit van het water zijn de meningen verdeeld. Manon: “Tja het is misschien wel schoon, maar het ziet er zo troebel en groenig uit. Je ziet niets, dat maakt het een beetje eng. Ik spring liever niet als eerste.” Julia is ietsje stoerder. Zij komt van de boerderij, een echte poldermeid. Haar maakt het niet veel uit. “Het gaat toch vooral om het plezier dat we hebben. Als het lekker weer is, zijn we hier iedere zaterdag. En soms ook ’s avonds. Dat is helemaal chill. Gezellig vuurtje maken met chips erbij. En zo nu en dan een duik nemen.”

